

KOMENTARZ

Słowacja wobec rosyjskiej inwazji na Ukrainę

Łukasz Ogrodnik

Po agresji Rosji Słowacja wsparła Ukrainę dyplomatycznie, humanitarnie i militarnie. Wojna w sąsiednim państwie jest dla władz słowackich wyzwaniem zarówno logistycznym (z uwagi m.in. na przybycie uchodźców), jak i politycznym (z powodu trwających sporów wewnętrznych). Stanowi również kolejny polityczno-społeczny przełom w kwestii definiowania krajowego bezpieczeństwa i postrzegania Rosji.

Jaka była reakcja Słowacji na rosyjską inwazję?

Władze Słowacji – prezydent Zuzana Čaputová i rząd prawicowej koalicji czterech ugrupowań – jednoznacznie potępiły działania Rosji wobec Ukrainy. Premier Eduard Heger opowiedział się m.in. za gospodarczą izolacją Rosji, popierając sankcje UE, w tym wyłączenie rosyjskich banków z systemu SWIFT. Słowacki rząd nawołuje jednocześnie do zakończenia konfliktu, a apel ten wzmocnił propozycją, by ukraińsko-rosyjskie negocjacje pokojowe odbyły się w Bratysławie. Pomysł ten spotkał się z aprobatą również części prorosyjskiej opozycji. Prezydent Słowacji znalazła się wśród ośmiorga prezydentów Europy Środkowej i Wschodniej, którzy w liście z 28 lutego br. poparli starania Ukrainy o członkostwo w UE. Słowacja – [podobnie jak Węgry](#) – nie zamknęła z własnej inicjatywy przestrzeni powietrznej dla rosyjskich samolotów, uczyniła to dopiero 27 lutego w konsekwencji decyzji całej Unii.

W jaki sposób Słowacja wspiera Ukrainę?

Bezpośrednio przed rosyjskim atakiem Słowacja przekazała Ukrainie dwa słowackie systemy rozminowania Bożena 5 oraz środki medyczne. Inwazja Rosji skłoniła rząd Hegera do udzielenia pomocy militarnej, na którą złożyło się przekazanie amunicji artyleryjskiej, oleju napędowego i paliwa lotniczego. Jako państwo UE graniczące z Ukrainą (obok Polski, Węgier i Rumunii) Słowacja stanęła przed

wyzwaniem [przybywania uchodźców](#) – od początku inwazji do 6 marca granicę słowacko-ukraińską przekroczyło ponad 113 tys. osób. Podobnie jak w pozostałych państwach V4, uciekinierom umożliwiono darmowy transport kolejowy. Zgodnie z zapowiedziami ministerstwa finansów, osoby, które zakwaterują uchodźców z Ukrainy, dostaną specjalny zasiłek – ok. 200 euro miesięcznie na osobę dorosłą i ok. 100 euro na dziecko.

Jakie jest podejście Słowacji do działań wielostronnych?

Inwazja Rosji na Ukrainę zmotywowała władze słowackie do aktywnego uczestnictwa w działaniach kolektywnych w ramach UE i NATO. W dniu rozpoczęcia wojny na wniosek Słowacji i niektórych członków NATO, w tym Polski, odbyły się konsultacje Rady Północnoatlantyckiej na podstawie art. 4. Traktatu Północnoatlantyckiego. W ramach działań koordynacyjnych na poziomie UE (3 marca w Bratysławie) Heger omówił z przewodniczącą Komisji Europejskiej Ursulą von der Leyen unijne wsparcie humanitarne i potencjalne dalsze sankcje przeciw Rosji, w tym energetyczne. Słowacja uczestniczy też w inicjatywach regionalnych na rzecz Ukrainy. 8 marca premierzy Grupy Wyszehradzkiej spotkali się z premierem Wielkiej Brytanii Borisem Johnsonem, zaś ministrowie spraw zagranicznych Słowacji, Czech i Austrii (państw Trójkąta Sławkowskiego) wspólnie odwiedzili Kijów i Donbas 7–8 lutego br.

KOMENTARZ PISM

Co wojna rosyjsko-ukraińska oznacza dla bezpieczeństwa Słowacji?

Wojna w sąsiednim państwie skłoniła władze Słowacji do zaakceptowania przyjęcia grupy bojowej wzmacniającej wschodnią flankę NATO. W jej skład miałyby wejść m.in. siły zbrojne z Polski, Czech i Niemiec. Dotychczas – z uwagi m.in. na niechęć społeczeństwa i polaryzację debaty publicznej – słowackie władze nie akceptowały stacjonowania sojusznicznych wojsk. Opór był szczególnie widoczny na początku br., kiedy Słowacja i USA zawarły umowę obronną

regulującą m.in. korzystanie przez USA z lotnisk wojskowych Malacky-Kuchyňa i Sliač. Jej wejście w życie poprzedziły parlamentarne spory, w tym pikiety, i zwołane przez opozycję demonstracje społeczne. W styczniu ub.r. rząd prawicowej koalicji przyjął [nowe strategie bezpieczeństwa i obrony](#). Zdefiniowały one Rosję jako źródło wyzwań, co było przełomowym sformułowaniem w dokumentach strategicznych Słowacji. Agresja Rosji może spowodować, że społeczeństwo będzie postrzegać to państwo jako zagrożenie. Prawdopodobne jest także takie określanie Rosji w kolejnych słowackich dokumentach rządowych.